

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/225/2021
Identifikačné číslo spisu: 4116229261
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4116229261.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne : MUDr. B. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. č. XXX/X, D., zastúpenej JUDr. Viktorom Mlynekom, advokátom, so sídlom Štúrova č. 43, Nitra, proti žalovaným : 1/ P. P., narodený XX.XX.XXXX, bytom W. č. XXXX/XX, W. (predtým S. č. XXX/X, D.), 2/ P. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. č. XXXX/XX, W. (predtým S. č. XXX/X, Lužianky), o uloženie povinnosti podľa § 127 Občianskeho zákonníka, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 16C/422/2016, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo dňa 23. apríla 2021, sp. zn. 8Co/109/2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne o d m i e t a .
Žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. júna 2018, č. k. 16C/422/2016-108 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovaným zdržať sa jej rušenia nadmerným tienením spôsobeným tujami, nachádzajúcimi sa na pozemku žalovaných na parcele č. XXXX/XX v kat. úz. D.. Prvoinštančný súd súčasne podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 CSP žalovaným 1/ a 2/ proti žalobkyni vzhľadom na ich plný úspech v konaní priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobkyňa v konaní neunesla dôkazné bremeno, keď dostatočným a hodnoverným spôsobom súdu nepreukázala, že ju žalovaní z dôvodu vysadenia ihličnatých drevín vedľa domu žalovaných obťažujú v miere, ktorá by sa dala hodnotiť ako neprímeraná pomerom. Poukázal na to, že uvedené ihličnany dosahujú maximálnu výšku po hranu strechy rodinného domu žalovaných, keď samotný dom by na pozemok vrhal rovnaký tieň, a to iba v určitú časť dňa. Pokiaľ žalobkyňa v žalobe tvrdila, že tuje sú pokryté hrubou vrstvou plesní a z toho dôvodu ona a jej návštevníci sú ohrození ich vdychovaním a potenciálnym poškodením zdravia, uvedené tvrdenie jednoznačne a bez pochybností nepreukázala, keď priložený odborný posudok o stave drevín síce konštatuje ich poškodenie biotickými škodlivými činiteľmi, no žiadnym spôsobom nehodnotí ich vplyv na zdravotný stav ľudí, či možné poškodenie zdravia.
2. Rozsudok okresného súdu v celosti napadla žalobkyňa včas podaným odvolaním dňa 26.07.2018.
3. V podaní zo dňa 25.11.2020 (č. l. 154) navrhla, aby v prípade, „ak rozsudok odvolacieho súdu bude

znieť v neprospech žalovanej strany menovite manželov M. M. P. - aktuálne trvalé bydlisko W.. Vhodná by bola formulácia v znení a prenesenia vecného bremena na nových majiteľov usadlosti na Tatranskej ul. č. 5.“ V podaní zo dňa 24.01.2021 uviedla, že noví majitelia rodinného domu na Tatranskej ul. č. 5 z vlastnej iniciatívy odstránili všetky tuje, ale neodstránili ďalšie tieniace dreviny.

4. Po opakovaných výzvach odvolacieho súdu, v ktorých tento žalobkyňu poučil o nemožnosti zmeny žaloby v odvolacom konaní ako aj o možnosti späťvzatia odvolania bez súhlasu žalovaných a možnosti späťvzatia žaloby len s ich súhlasom, žalobkyňa „po konzultácii so svojim advokátom“ vzala odvolanie proti rozsudku okresného súdu v celom rozsahu späť dňa 12.04.2021. Súčasne výslovne uplatnila nárok na náhradu trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa, keďže „v takmer päťročnom súdnom konaní musela žalobkyňa vynaložiť nemalé finančné prostriedky na uplatňovanie svojho práva voči žalovaným“.

5. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 23. apríla 2021, sp. zn. 8Co/109/2019, vzhľadom na späťvzatie odvolania žalobkyňou, odvolacie konanie zastavil podľa § 369 ods. 3 CSP. Poukázal na ustanovenie § 369 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého späťvzatie odvolania má ten následok, že právoplatnosť odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nadobudne právoplatnosť, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že ich náhradu žalovaným 1/ a 2/ nepriznal s odôvodnením, že zastavenie odvolacieho konania procesne spôsobila - zaviniła žalobkyňa späťvzatím odvolania, pričom žalovaní si žiadne odvolacie trovy neuplatnili.

6. Uvedené uznesenie odvolacieho súdu v časti výroku o trovách konania napadla žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) včas podaným dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP, teda z dôvodu, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keďže napadnuté uznesenie nie je dostatočne zdôvodnené a presvedčivé, a teda je nepreskúmateľné.

7. Dovolateľka poukázala na to, že v čase podania žaloby bol uplatňovaný nárok v plnej miere daný a na súd sa obrátila výlučne v snahe o zabránenie ďalšieho poškodzovania jej majetku, pričom odvolanie vzala späť len z dôvodu, že žalovaní predali ich rodinný dom a odsťahovali sa, čím pokračovanie v konaní (proti nim) v zásade prestalo mať zmysel. K späťvzatiu odvolania ju teda viedli objektívne dôvody, ktorých dosah nemohla ovplyvniť, čím odpadol predmet žaloby, a to bez akéhokoľvek pričinenia dovolateľky. V tomto prípade podľa dovolateľky ide o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa, preto súdy mali aplikovať výnimku zo zásady zodpovednosti za zavinenie, a zohľadniť náhodu, ktorá v tomto konkrétnom prípade vedie k nežiadúcej tvrdosti a neblahého ekonomického dopadu voči dovolateľke, ktorá je poberateľkou starobného dôchodku a na účely úspešného bránenia práva vynaložila výdavky. Poukázala na to, že pre posúdenie nároku na náhradu trov konania za procesnej situácie späťvzatia žaloby/odvolania je aj podľa ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR vhodné posúdiť aj dôvody, ktoré viedli k podaniu žaloby, ako aj správanie žalovaného. Žiadala, aby dovolací súd posúdil všetky dôvody hodné osobitného zreteľa v tejto veci a prihliadol na majetkové, sociálne, osobné a zárobokové pomery na strane dovolateľky a na strane žalovaných. Priznanie nároku n a náhradu trov dovolateľke s prihliadnutím na povahu a okolnosti sporu nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi a nie je ani príkro nespravodlivé a neprimerane tvrdé voči žalovaným.

8. Z uvedených dôvodov dovolateľka navrhla, aby dovolací súd zmenil výrok uznesenia odvolacieho súdu vo výroku o trovách konania tak, že rozsudok okresného súdu v časti výroku o trovách zruší a vráti okresnému súdu na ďalšie konanie. Súčasne tiež žiadala, aby jej dovolací súd voči žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, na odvolacom súde ako aj na dovolacom súde.

9. Žalovaní sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadrili.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je prípustné.

11. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

12. V zmysle § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej

v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

14. Úkony strán sporu sa posudzujú s prihliadnutím na ich obsah (Čl. 11 ods. 1 CSP).

15. Podľa § 424 CSP dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

16. Ako už bolo uvedené vyššie, rozsudkom Okresného súdu Nitra bola žaloba žalobkyne zamietnutá a náhrada trov konania bola priznaná žalovaným 1/ a 2/ voči žalobkyňi. V konaní pred súdom prvej inštancie bola teda žalobkyňa neúspešná. Úspešnými účastníkmi konania pred súdom prvej inštancie boli žalovaní 1/ a 2/.

17. Žalobkyňa odvolanie proti uvedenému rozsudku vzala späť v celom rozsahu dňa 12. apríla 2021. Rozsudok okresného súdu, vrátane výroku o náhrade trov konania, tak v súlade s § 369 ods. 2 CSP nadobudol právoplatnosť už dňom 23. júla 2018. Z toho dôvodu Krajský súd v Nitre ako súd odvolací už nebol oprávnený o odvolaní vo veci samej konať, a teda ani posudzovať správnosť výroku rozsudku okresného súdu o náhrade trov prvoinštančného konania. Okolnosť, že krajský súd na základe späťvzatia odvolania rozhodol o zastavení konania o odvolaní následne, uznesením zo dňa 23. apríla 2021, nemá na dátum právoplatnosti rozsudku okresného súdu žiadny vplyv.

18. Vzhľadom na uvedené krajský súd rozhodoval o náhrade iba trov odvolacieho konania. Krajský súd správne poukázal na to, že zastavenie odvolacieho konania procesne - späťvzatím odvolania - zaviniła žalobkyňa. V takom prípade Civilný sporový poriadok upravuje postup podľa § 256, v zmysle ktorého by právo na náhradu trov konania mala protistrana (žalovaní 1/ a 2/) proti žalobkyňi.

19. Zo žiadneho ustanovenia Civilného sporového poriadku nevyplýva možnosť priznania náhrady trov konania strane, ktorá odvolanie vzala späť. Krajský súd podľa obsahu odôvodnenia jeho uznesenia aplikoval pri rozhodovaní o náhrade trov konania ustanovenie § 257 CSP, keď vyslovil, že žalovaným 1/ a 2/ (protistrane) nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Tým de facto zohľadnil okolnosti späťvzatia odvolania a o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v prospech žalobkyne.

20. Napadnutým uznesením krajského súdu teda nebolo rozhodnuté v neprospech žalobkyne, práve naopak. Žalobkyňa preto nie je osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 424 CSP).

21. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobkyne odmietol ako neprípustné (§ 447 písm. b/ CSP), keď sa už nezaoberal otázkou prípustnosti dovolania podľa § 220 ods. 1 písm. f/ CSP.

22. V uznesení, ktorým bolo dovolanie odmietnuté, nemusí dovolací súd rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodňovať (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.